

СИМПТОМАТИЧНА НЕПЛІДНІСТЬ У ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ У ДЕЯКИХ ГОСПОДАРСТВАХ ЖИТОМИРЩИНИ

Прус В.М.
аспірант

Житомирський національний агроекологічний університет

Актуальність теми. Досягнення ветеринарної науки в галузі фізіології та патології розмноження тварин в силу ряду об'єктивних і суб'єктивних причин не дозволяють повною мірою реалізувати генетично обумовлену потенційну плодючість великої рогатої худоби. Це

пов'язано, в деякій мірі, з недостатньою вивченістю особливостей прояву репродуктивної функції у корів різних порід з урахуванням природно-кліматичних зон, а також екологічних умов.

Однією із значних причин, що стримують розвиток тваринництва, є неплідність корів, яка завдає досить відчутний економічний збиток. Це, в свою чергу, висуває перед ветеринарної наукою і практикою нові завдання профілактики, ранньої діагностики та лікування неплідних корів. На вирішення цієї проблеми спрямовані зусилля багатьох вітчизняних і зарубіжних дослідників, більшість яких у своїх рекомендаціях пропонують різні методи регуляції статевої функції.[1, 2, 3].

Однак в даний час патологія післяпологового періоду вимагає подальшого вивчення. Перш за все, необхідно вибрати точні орієнтири для оцінки фізіологічного стану статевих органів корів післяродового періоду. Це стосується термінів початку інволюційних процесів в матці і яєчниках. Необхідно уточнити час настання першої стадії збудження статевого циклу і рівень результативних осіменінь тварин у цей період.

Недостатньо даних про функціональний стан відтворювальних органів в післяпологовий період при персистентних жовтих тілах вагітності. Залишаються відкритими деякі питання патогенезу функціональних розладів в статевих органах корів після отелення. Також недостатньо даних з вивчення вмісту гормонів, що беруть участь в регуляції статевого циклу. Все це спонукало нас до спроби вирішити вищевказані питання, які гальмують розробку системи контролю над відтворювальною здатністю тварин, раціональних методів лікування і профілактики.

Отже, розробка та удосконалення заходів ранньої діагностики, терапії та профілактики акушерсько-гінекологічних захворювань, оптимальних методів регуляції репродуктивної функції у корів має велике теоретичне і практичне значення.[1,4,5]

Мета і завдання досліджень. Метою нашої роботи стало: вивчення клінічних і морфологічних змін у статевих органах корів у післяродовий період, причин і факторів, що обумовлюють виникнення і розвиток післяродових захворювань. Дослідження проведені у господарствах Житомирської області, а саме в ПСПП «Долинівське» с. Долинівка Брусилівського району, у ФГ «Наш Край» с. Врублівка Романівського району та НДГ «Україна» смт Черняхів Черняхівського району.

Результати досліджень. Симптоматична неплідність реєструється в усіх природно - кліматичних зонах Житомирської області серед порід чорно-рябої, голштинської, поліської м'ясної в середньому у 65,3% корів. Спектр захворювань представлений різною патологією: персистентні жовті тіла – 39,0%, гіпофункція яєчників – 16,8%), ендометрити – 4,6%, субінволюція матки – 1,4%, фолікулярні кісти – 1,3%, склероз яєчників – 0,6%, сальпінгіти – 0,06%, метроррагії – 0,04%, інфекційне безпліддя – 0,03%.

Таблиця 1

Симптоматична неплідність серед порід в рх

Патологія	%	Відсоток безплідних корів		
		чорно-ряба молочна	голштинська	поліська м'ясна
гіпофункція яєчників	16,8%	38,5%	52,2%	31,3%
персистентне жовте тіло	39,0%			
субінволюція матки	1,4%,			
фолікулярні кісти	1,3%			
ендометрити	4,6%			
склероз яєчників	0,6%			
сальпінгіти	0,06%,			
метроррагії	0,04%,			
інфекційне безпліддя	0,03%.			
Симптоматичне безпліддя	65,3%			

Відсоток виділення неплідних корів по районах варіює від 40,8 до 54,3%, при тривалості від 154,1 до 163,2 дня на одну неплідну корову. Рідше неплідність реєструється

серед корів чорно-рябої породи (38,5%), частіше - серед корів голштинської породи (52,2%). Найкоротший період днів неплідності відмічено у корів поліської м'ясної породи - 118,5 днів [6].

При аналізі результатів біохімічного дослідження крові (табл.2) виявлено у всіх корів з кістою і персистентним жовтим тілом яєчників, наявними в яєчниках фолікулів і з гіпофункцією яєчників зменшення рівня каротину, а при кісті яєчника, ще й збільшення активності АСТ і вмісту холестеролу, при гіпофункції яєчників - порушення співвідношення Ca:P.

Таблиця 2

Результати біохімічних досліджень крові неплідних корів, n=12, M±m

Досліджуванні показники	Стан яєчників		
	гіпофункція, n=4	персистентне жовте тіло, n=4	кіста яєчників, n=4
глюкоза, ммоль/л	3,531±0,1691	3,467±0,1586	3,450±0,250
загальний білок, г/л	89,75±1,7549	74,9±2,588	82,50±0,50
альбумін, %	46,636±3,3994	42,13±1,1966	45,250±0,250
білірубін, мкмоль/л	6,482±0,3115	6,719±0,1252	4,100±0,010
креатинін, мкмоль/л	76,397±4,4607	74,346±2,8845	72,350±2,500
сечовина, ммоль/л	3,393±0,093	3,6531±0,1869	3,410±0,210
АСТ, Од/л	41,976±4,9984	42,038±3,1384	55,500±0,05
холестерол, ммоль/л	3,763±0,1942	3,142±0,2701	4,75±0,25
Заг. кальцій, ммоль/л	2,711 ±0,0426	2,658±0,0353	2,15±0,25
Неорг. фосфор, ммоль/л	2,09±0,1284	1,415±0,03259	1,350±0,100
каротин мг/ л	0,275±0,025	0,375±0,025	0,340±0,015
Ca:P	1:1	1,9:1	1,6:1

Провідним етіологічним фактором симптоматичної неплідності є порушення обміну речовин в результаті незбалансованої годівлі, що супроводжується порушенням в раціоні кальцієво-фосфорного і калієво-натрієвого співвідношення. Порушення в забезпеченості раціонів необхідними поживними речовинами ведуть до виявлення в крові низького вмісту креатиніну (76,397 ± 4,4607 мкмоль/л), сечовини (3,393±0,093 ммоль / л), загального кальцію (2,711 ±0,0426 ммоль / л), неорганічного фосфору (2,09±0,1284 ммоль/л), загального білка (89,75±1,7549 г / л), глюкози (3,531±0,1691 ммоль / л).[7]

Ефективним прийомом для відновлення репродуктивної функції корів є комплекс медикаментозного лікування з масажем матки і яєчників. З медикаментозних засобів позитивні результати дає використання естрофана і сироваткового гонадотропіну, ерготаміну.

Також позитивний результат дає застосування тканинної терапії.

Висновки.

1. Високий відсоток таких захворювань, як субінволюція матки, післяродовий ендометрит, метроррагії, персистентне жовте тіло, гіпофункція і склероз яєчників встановлюються у корів з нижче середньої вгодованістю. Серед корів з вищої вгодованістю частіше реєструються салпінгіти і кісти яєчників.

2. Гінекологічні захворювання діагностуються протягом усього року, проте, їх кількість зростає в зимовий і весняний періоди. У структурі причин неплідності навесні порівняно частіше реєструються персистенція жовтих тіл (41,2% від числа неплідних корів) і гіпофункція яєчників (18,3%). У літній період відносно частіше у тварин реєструються

склероз і кісти яєчників. Восени в порівнянні з іншими порами року у корів значно частіше діагностуються субінволюція матки, післяпологові ендометрити і салпінгіт.

3. Провідним етіологічним фактором симптоматичної неплідності є порушення обміну речовин в результаті незбалансованого годування, особливо по каротину, фосфору, кальцію, цинку, дефіциті в раціоні цукру при порушеному цукро-протеїновому відношенні. Симптоматичну неплідність супроводжують порушення в раціоні кальцієво-фосфорного і калієво-натрієвого відношення.

Література

1. Гончаренко В.В. Клинико-симптоматическое и патогенетическое обоснование профилактики бесплодия коров-первотелок: авторефер. дис. на соискание ученой степени канд. вет. наук: спец. 16.00.07 - «Ветеринарное акушерство» / В.В. Гончаренко - Сумы, НАУ. - 2011.- С 116.
2. Студенцов А.П. Ветеринарное акушерство и гинекология. М., «Сельхозгиз», 1970.
3. Заверюха В., Куртяк Б. Патология органов размножения та стимуляция продуктивности коров. Львов, 1999. – М., 5 с.
4. Захарин В.В. Биохимический состав крови коров-первотелок до и после отела / В.В. Захарин // Сборник научных трудов ЛНАУ. Серия Ветеринарные науки. - 2008. - №. 92. - С. 64-68.
5. Бочаров И.А. Бесплодие сельскохозяйственных животных / И.А. Бочаров. - М.: «Сельхозгиз», 1956.
6. Прус В. М. Загальна диспансеризація великої рогатої худоби / Прус В.М. Якимчук В.Р // Тези матеріалів науково-практичної конференції магістрів та бакалаврів. Вип. № 5. 30 січня 2014 р.
7. Г.М. Калиновский, В.М. Прус, В.Л. Шнайдер, М.М.Омеляненко «Патология яичников и маточных труб как причина симптоматического бесплодия коров./ Г.М. Калиновский, В.М. Прус, В.Л. Шнайдер, М.М.Омеляненко // «Ученые записки УО ВГАВМ», сборник том 50, выпуск 1. 3 июня 2014г. – Витебск, Республика Беларусь – С. 201-204.